

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA DZIECI PRZEDSZKOLA MIEJSKIEGO NR 18 W TORUNIU

PODSTAWA PRAWNA:

1. Statut Przedszkola Miejskiego nr 18 w Toruniu
2. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002r., w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1166)
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1990 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 993 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1148)
7. Konwencja o Prawach Dziecka.
8. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ustawa z dnia 25 lutego 1964 r (Dz. U. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.)
9. Kodeks karny, art. 160
10. Kodeks postępowania cywilnego
11. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 z (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami).
12. Ustawa Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 97, poz.674 z 2006 r. z późn. zm.)

Cel główny

Uzasadnieniem wprowadzenia niniejszych procedur stanowi troska o zdrowie i bezpieczeństwo każdego dziecka objętego opieką w Przedszkolu Miejskim nr 18 w Toruniu.

W sytuacjach trudnych oraz zagrażających bezpieczeństwu dziecka nauczyciele i pozostały personel placówki są zobowiązani postępować zgodnie z przyjętymi procedurami. Rodzice zobowiązani są znać i przestrzegać zapisy niniejszego dokumentu.

Osoby, których dotyczy procedura

Do przestrzegania procedury zobowiązani są wszyscy pracownicy przedszkola, dyrektor oraz rodzice/opiekunowie prawni.

Obowiązki, odpowiedzialność, upoważnienia osób realizujących zadanie, które jest przedmiotem procedury

- 1) **Dyrektor** – ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny w przedszkolu; zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w przedszkolu, a także bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez przedszkole poza budynkiem przedszkola; kontroluje obiekty należące do przedszkola pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z tych obiektów; sporządza protokoły z kontroli obiektów; odpowiada za jakość pracy pracowników, za organizację pracy; opracowuje procedury i instrukcje związane z zapewnieniem bezpieczeństwa dzieciom.
- 2) **Nauczyciele** – są zobowiązani do nadzoru nad dziećmi przebywającymi w przedszkolu oraz do rzetelnego realizowania zadań związanych z powierzonym stanowiskiem; zapewniają opiekę, wychowanie i uczenie się w atmosferze bezpieczeństwa; upowszechniają wśród dzieci wiedzę o bezpieczeństwie oraz kształtują właściwe postawy wobec zdrowia, zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych; są zobowiązani do przestrzegania przepisów prawa ogólnego i wewnętrznego.
- 3) **Inni pracownicy przedszkola** – są zobowiązani do rzetelnego realizowania zadań związanych z powierzonym stanowiskiem oraz z funkcją opiekuńczą i wychowawczą przedszkola; pomagają nauczycielom w codziennej pracy wychowawczej, dydaktycznej i opiekuńczej; są zobowiązani do przestrzegania przepisów prawa ogólnego i wewnętrznego.
- 4) **Rodzice/opiekunowie prawni**, w trosce o bezpieczeństwo własnego dziecka, powinni znać procedury zapewnienia bezpieczeństwa obowiązujące w przedszkolu; w tym zakresie powinni także współpracować z dyrektorem, wychowawcami swojego dziecka oraz innymi pracownikami przedszkola.

Dokonywanie zmian w procedurach

Wszelkich zmian w opracowanych procedurach dotyczących bezpieczeństwa dzieci może dokonać z własnej inicjatywy lub na wniosek rady pedagogicznej Dyrektor przedszkola.

Wnioskodawcą zmian może być także Rada Rodziców. Proponowane zmiany nie mogą być sprzeczne z prawem.

Postanowienia końcowe

1. W trosce o zdrowie i bezpieczeństwo wszystkich wychowanków przedszkola, Rodzice i personel placówki są zobligowani do współpracy oraz wzajemnego poszanowania praw i obowiązków wszystkich podmiotów niniejszej procedury.
2. Procedury obowiązują wszystkich pracowników przedszkola, rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola oraz osoby upoważnione przez nich do odbioru dzieci.

Lp.	<u>WYKAZ PROCEDUR</u>
1.	Procedura bezpiecznego pobytu dziecka w przedszkolu
2.	Procedura postępowania w stosunku do dzieci przewlekle chorych, z alergiami, w przypadku nagłego zachorowania dziecka podczas pobytu w przedszkolu oraz po przebytej chorobie zakaźnej
3.	Procedura postępowania, w przypadku nieszczęśliwego wypadku dziecka w przedszkolu
4.	Procedura zapewnienia bezpieczeństwa na placu zabaw
5.	Procedura bezpieczeństwa podczas zajęć organizowanych poza terenem przedszkola
6.	Procedura komunikowania się w przypadku zagrożenia w przedszkolu
7.	Procedura postępowania w sytuacji zagrożenia po godzinach pracy przedszkola.
8.	Zasady postępowania w sytuacji kryzysowych.
9.	Procedura postępowania w razie wystąpienia obfitych opadów śniegu, oblodzeń i innych zagrożeń, związanych z porą roku.
10.	Procedura postępowania w sytuacji zagrożenia terrorystycznego.
11.	Procedura awaryjna w przypadku agresywnego intruza lub złodzieja na terenie placówki.
12.	Procedura awaryjna w razie zagrożenia podłożeniem ładunku wybuchowego.
13.	Procedura awaryjna w przypadku eksplozji lub zagrożenia eksplozją.
14.	Procedura awaryjna w przypadku skażenia chemicznego/biologicznego.
15.	Procedura postępowania w przypadku otrzymania przesyłki niewiadomego pochodzenia.
16.	Procedura awaryjna w przypadku niebezpiecznej sytuacji w bezpośrednim sąsiedztwie przedszkola.

TELEFONY ALARMOWE I INFORMACYJNE NA TERENIE MIASTA TORUŃ

Europejski numer alarmowy 112
Pogotowie Ratunkowe 999
Straż Pożarna 998
Policja 997
Straż Miejska 986

I. PROCEDURA BEZPIECZNEGO POBYTU DZIECKA W PRZEDSZKOLU

1. Przedszkole zapewnia stałą opiekę nad dziećmi w czasie pobytu w placówce oraz w trakcie zajęć organizowanych poza jej terenem.
2. Nauczyciel jest świadomy odpowiedzialności za życie i zdrowie dzieci, jaka na nim spoczywa. Zapewnienie pełnego bezpieczeństwa dzieciom jest podstawowym obowiązkiem nauczyciela. W przypadku konieczności chwilowego oddalenia się od dzieci będących pod opieką, nauczyciel musi zapewnić dozór innej osoby na czas swojej nieobecności. **Nie wolno zostawić dzieci bez opieki!**
3. Uchybienie obowiązkom nauczyciela w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom grozi odpowiedzialnością karną bądź dyscyplinarną.

4. Na bezpieczeństwo dziecka w przedszkolu składa się bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne. Bezpieczeństwo fizyczne polega w szczególności na chronieniu dzieci przed urazami, bólem, utratą życia i zdrowia. Bezpieczeństwo psychiczne polega w szczególności na właściwym komunikowaniu się z dzieckiem, akceptacji, tolerancji dziecka bez względu na posiadany potencjał rozwojowy, status społeczny i pochodzenie.

5. W przedszkolu wdraża się dzieci do przestrzegania podstawowych zasad bezpieczeństwa, w szczególności w zakresie:

- a) przestrzegania norm określonych zachowań, w sytuacjach typowych dla funkcjonowania dzieci w przedszkolu (w sali zabaw, w łazience, w szatni, w sali wielofunkcyjnej, na placu zabaw, na wycieczce/spacerze),
- b) właściwego komunikowania się z dziećmi,
- c) właściwego organizowania czasu wolnego dzieciom,
- d) znajomości sposobów wzywania pomocy i radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- e) unikania zagrożeń pochodzących od dorosłych, zwierząt, roślin oraz wynikających ze zjawisk atmosferycznych,
- f) bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- g) oddalania się od nauczyciela oraz postępowania w przypadku zagubienia się.

6. Dziecku nie wolno:

- a) wychodzić samodzielnie z sali, z placu zabaw, z budynku lub innego miejsca bez pozwolenia i dozoru osoby dorosłej,
- b) łamać ustalonych w przedszkolu zasad zachowania,
- c) narażać siebie i inne dzieci na niebezpieczeństwo.

7. Nauczyciel ma obowiązek wdrażania dzieci do bezpiecznych zachowań, w szczególności:

- a) ustalenia wspólnie z dziećmi zasad i norm zachowań obowiązujących w grupie i w przedszkolu,
- b) przestrzegania obowiązujących w grupie i w przedszkolu zasad zachowania, w szczególności wynikających z podstawy programowej, realizowanego programu wychowania przedszkolnego

8. Nauczyciel ma obowiązek zapoznania rodziców z obowiązującymi w przedszkolu zasadami zachowania, systemem stosowanych konsekwencji za nieprzestrzeganie zasad oraz nagradzania za postępowanie zgodnie z obowiązującymi w grupie i przedszkolu zasadami.

9. Nauczyciel ma obowiązek codziennego sprawdzania stanu sprzętu, zabawek, otoczenia przed rozpoczęciem pracy. Ewentualne zagrożenia usuwa lub zgłasza przełożonemu.
Nie wolno organizować zabawy, zajęć oraz innych czynności w otoczeniu dla dzieci niebezpiecznym!

10. Nauczyciel ma obowiązek systematycznego sprawdzania stanu liczbowego grupy, w szczególności podczas zajęć organizowanych na placu zabaw lub poza terenem przedszkola.
11. Nauczyciele i opiekunowie mają obowiązek, w szczególności podczas pobytu dzieci na placu zabaw, przebywać w miejscach największych zagrożeń (huśtawka, zjeżdżalnia itp.).
12. Podczas zajęć organizowanych w salach zabaw lub innych pomieszczeniach w przedszkolu uwaga nauczyciela powinna być skierowana na dzieci.
13. Nauczyciel ma obowiązek organizowania zajęć w sposób przemyślany tak, by przewidywać ewentualne zagrożenia i im przeciwdziałać.
14. Przy przemieszczaniu się grupy, np. na rytmikę lub inne zajęcia do sali wielofunkcyjnej, na wycieczki piesze, dzieci ustawiają się parami i tak samo się przemieszczają. Najmłodsze grupy mogą poruszać się poza przedszkolem trzymając się „węża spacerowego”. W szatni oraz w łazience dzieci podlegają szczególnej kontroli ze strony pracowników przedszkola; nauczyciele lub inni pracownicy (pomoce nauczycieli, woźne) zobowiązani są do monitoringu tych pomieszczeń.
15. Każdy pracownik przedszkola jest zobowiązany zareagować w przypadku zauważenia dziecka pozostającego bez opieki w przedszkolu lub na placu zabaw (w każdym miejscu poza salą).
16. Każdy pracownik przedszkola zobowiązany jest do sprawdzania zabezpieczeń drzwi, okien, bram w trakcie swojej pracy oraz zabezpieczenia dostępu dzieci do środków chemicznych.
17. Każde wyjście nauczyciela z grupą poza teren przedszkola wpisywane jest do rejestru wyjść zgodnie z obowiązującymi przepisami – z podaniem m.in. miejsca wyjścia, liczby dzieci, celu.
18. Organizacja wycieczek przebiega na zasadach określonych w regulaminie wycieczek i spacerów.
19. W razie wystąpienia wypadku dziecka na terenie przedszkola lub poza nim nauczyciel, pracownik przedszkola jest zobowiązany do udzielenia pomocy oraz przestrzegania procedury postępowania w razie wypadku.
20. Rodzice mają obowiązek przyprowadzania i odbierania dzieci według zasad określonych w procedurze przyprowadzania i odbierania dzieci do/z przedszkola.

II. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W STOSUNKU DO DZIECI PRZEWLEKLE CHORYCH, Z ALERGIAMI, W PRZYPADKU NAGŁEGO ZACHOROWANIA DZIECKA ORAZ PO PRZEBYTEJ CHOROBIE ZAKAŻNEJ

1. Obowiązkiem rodziców jest przyprowadzenie do przedszkola dziecka zdrowego, czystego, ubranego w odzież adekwatną do pogody.
2. Nie będą przyjmowane dzieci przeziębione, kaszlące, zakatarzone oraz z wysypką skórą. Nie mogą one przebywać z dziećmi zdrowymi.
3. Nie będą przyjmowane także dzieci, które uległy wypadkowi lub zdarzeniu, czego następstwem jest widoczne uszkodzenie ciała, np. gips, szyna.
4. Rodzice/opiekunowie prawni mają obowiązek zapewnienia opieki choremu dziecku.
5. Nauczyciel ma prawo odmówić przyjęcia dziecka, co do którego ma wątpliwości związane z jego stanem zdrowia. W takiej sytuacji rodzic/opiekun prawny jest zobowiązany zapewnić dziecku opiekę.
6. W przypadku nagłego zachorowania dziecka w przedszkolu nauczyciel musi poinformować dyrektora przedszkola oraz rodziców. Rodzice są zobowiązani odebrać dziecko z przedszkola i zapewnić mu opiekę.
7. Nauczyciel w uzasadnionych sytuacjach ma prawo zmierzyć dziecku temperaturę.
8. Rodzic jest zobowiązany do przekazania wyczerpujących informacji związanych ze zdrowiem dziecka, poważnymi dolegliwościami. Nie przekazując tych informacji, bierze na siebie odpowiedzialność za życie, zdrowie dziecka.
9. Przyprowadzenie dziecka do przedszkola jest równoznaczne z wyrażeniem zgody rodziców na udział dziecka we wszystkich zajęciach, spacerach i wycieczkach. Przedszkole, zgodnie z obowiązującym prawem, nie spełnia życzeń rodziców/opiekunów prawnych, aby dzieci po przebytych chorobach i dłuższej nieobecności nie wychodziły na powietrze i nie uczestniczyły w spacerach i zabawach w ogrodzie przedszkolnym, poza przedszkolem (nie ma możliwości pozostawienia dziecka lub części grupy w sali).
10. Alergie pokarmowe należy zgłaszać wyłącznie w formie pisemnego zaświadczenia od lekarza specjalisty (tylko wtedy będą przestrzegane).
11. Rodzice przed oddaniem dziecka do grupy powinni kontrolować czy dziecko nie posiada przedmiotów zagrażających jego bezpieczeństwu oraz bezpieczeństwu rówieśników.
12. Nauczyciele nie mają uprawnień do podawania dzieciom żadnych leków, kremów, suplementów, maści. W przypadku, gdy dziecko wymaga codziennej pomocy medycznej na terenie przedszkola, decyzję podejmuje dyrektor, który ustala

zasady organizacji tej pomocy z rodzicami/opiekunami prawnymi poprzez zawarcia kontraktu.

13. Rodzic/opiekun prawny jest zobowiązany do niezwłocznego poinformowania przedszkola o wystąpieniu u dziecka wszawicy, owsicy oraz choroby zakaźnej. Wówczas przedszkole powiadamia o tym pozostałych rodziców.
14. Obowiązek wykonania zabiegów w celu skutecznego usunięcia wszawicy, owsicy spoczywa na rodzicach/ opiekunach prawnych.
15. Rodzic/opiekun prawny wyraża pisemną zgodę na sprawdzenie w przedszkolu czystości głowy pod kątem wszawicy.
16. Rodzic/opiekun prawny jest zobowiązany przyprowadzać do przedszkola dzieci zdrowe oraz dostarczyć informację, potwierdzającą stan zdrowia po przebytej chorobie zakaźnej oraz wszawicy i owsicy poprzez oświadczenie rodziców lub zaświadczenie lekarskie.
17. W trosce o zdrowie i bezpieczeństwo wszystkich wychowanków przedszkola rodzice/opiekunowie prawni i personel placówki są zobligowani do współpracy oraz wzajemnego poszanowania praw i obowiązków wszystkich podmiotów niniejszej procedury.
18. Procedura obowiązuje w równym stopniu wszystkich rodziców/opiekunów prawnych oraz wszystkich pracowników przedszkola.

III. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE WYPADKU NA TERENIE PRZEDSZKOŁA

1. Nauczyciel albo inny pracownik przedszkola, będący świadkiem wypadku lub poinformowany o wypadku, niezwłocznie udziela poszkodowanemu pomocy – w miarę możliwości pierwszej pomocy przedmedycznej– i wzywa karetkę pogotowia. Sposób udzielania pomocy uzależniony jest od potrzeb poszkodowanego dziecka i rodzaju wypadku.
2. W przypadku braku możliwości udzielania pomocy lub wezwania karetki świadek wypadku lub osoba poinformowana o wypadku prosi o pomoc pierwszego napotkanego pracownika przedszkola. Nie może on odmówić udzielenia pomocy lub wezwania karetki.
3. Świadek wypadku nie może pozostawić poszkodowanego bez opieki do czasu przybycia karetki lub innego opiekuna.

4. Świadek wypadku lub osoba, która dowiedziała się o wypadku, niezwłocznie zawiadamia dyrektora przedszkola o wypadku albo prosi innego pracownika o poinformowanie o zaistniałym zdarzeniu dyrektora, wicedyrektora lub – w przypadku jego nieobecności na terenie placówki – pracownika administracyjnego.
5. O każdym wypadku dyrektor lub upoważniony przez niego – pracownik zawiadamia niezwłocznie:
 - rodziców (opiekunów) poszkodowanego;
 - pracownika służby bhp;
 - społecznego inspektora pracy;
 - organ prowadzący przedszkole;
 - radę rodziców.
5. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie także prokuratora i kuratora oświaty.
6. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
7. W przypadku stwierdzenia zagrożenia życia dziecka, Przedszkole wzywa pogotowie ratunkowe i powiadamia rodziców.
8. Do czasu przybycia rodziców dziecko przebywa pod opieką lekarza pogotowia i pracownika Przedszkola (nauczyciel lub Dyrektor).
9. W przypadku zaistnienia wypadku w danej grupie i konieczności zajmowania się przez nauczyciela zarówno poszkodowanym, jak i pozostałymi dziećmi, pracownik pomocniczy i obsługi, pracujący w danej grupie, przekazuje na polecenie nauczyciela pozostałe dzieci nauczycielowi z sąsiedniego oddziału. Nauczyciel może wskazać innego pracownika zobowiązanego do przekazania dzieci.
10. Niedopuszczalne jest pozostawianie dzieci pod opieką pracowników obsługi na dłuższy czas niż jest to konieczne do przekazania dzieci pod opiekę innego nauczyciela.
11. Nauczyciel z sąsiedniego oddziału nie może odmówić przyjęcia dzieci do oddziału. Dopuszczalne jest podzielenie wychowanków i umieszczenie ich w pozostałych pracujących oddziałach, jeśli liczba dzieci w oddziale jest zbyt duża, aby nauczyciel zapewnił im należytą opiekę.
12. Dyrektor lub osoba przez niego upoważniona zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.
13. Dyrektor przedszkola powołuje zespół powypadkowy, w skład którego wchodzi pracownik służby bhp oraz społeczny inspektor pracy.

14. Jeżeli w składzie zespołu nie mogą uczestniczyć ani pracownik służby bhp ani społeczny inspektor pracy, w skład zespołu wchodzi dyrektor oraz pracownik przedszkola przeszkolony w zakresie bhp. Jeżeli w zespole nie uczestniczy ani pracownik służby bhp ani społeczny inspektor pracy, przewodniczącego zespołu spośród pracowników przedszkola wyznacza dyrektor.
15. W składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty lub rady rodziców.
16. W sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu. Członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego, może złożyć zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym.
17. Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy. Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się rodziców (opiekunów) poszkodowanego dziecka.
18. Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor. Protokół powypadkowy doręcza się osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego.
19. Rejestr wypadków prowadzi dyrektor przedszkola.
20. W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego podmioty biorące udział w postępowaniu mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu ze względu na niewykorzystanie wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego lub wystąpienia sprzeczności dotyczących istotnych ustaleń protokołu z zebraniem materiałem dowodowym. Zastrzeżenia składa się ustnie do protokołu powypadkowego lub na piśmie przewodniczącemu zespołu. Zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący.
21. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ prowadzący przedszkole może zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych lub powołać nowy zespół celem ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego.
22. Dyrektor przedszkola na najbliższym spotkaniu z pracownikami przedszkola omawia okoliczności i przyczyny wypadku, wskazuje prawidłowe zachowania i odstępstwa od niniejszej procedury, informuje o wnioskach i podjętych działaniach profilaktycznych zmierzających do zapobiegania analogicznym wypadkom.
23. Za koordynację działań związanych z przestrzeganiem niniejszej procedury odpowiedzialna jest osoba z kadry kierowniczej, która jest w chwili wypadku w placówce – dyrektor, wicedyrektor lub pracownik administracji.

IV. PROCEDURA ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA NA PLACU ZABAW

1. W przedszkolu obowiązuje regulamin placu zabaw, który jest wywieszony na drzwiach budynku przedszkola prowadzących z przedszkola na plac zabaw.
2. Codziennie rano robotnik prac lekkich sprawdza teren przedszkola i likwiduje ewentualne zagrożenia.
3. W czasie pobytu dzieci na placu przedszkolnym nauczyciel ma obowiązek czuwania nad bezpieczeństwem i organizowania dzieciom warunków do bezpiecznej zabawy,
4. W czasie pobytu dzieci na placu przedszkolnym bezpośrednią opiekę nad dziećmi sprawuje nauczyciel danej grupy w najmłodszej grupie dodatkowo pomoc nauczyciela.
5. W czasie pobytu dzieci na placu przedszkolnym musi być zamknięta brama wjazdowa do przedszkola.
6. Dzieci mogą korzystać tylko z tych urządzeń ogrodowych, przy których bezpieczeństwa pilnuje osoba dorosła.
7. Nauczyciel dba o stosowny ubiór dziecka, odpowiedni do pory roku i panującej temperatury.
8. W czasie dużego nasłonecznienia dzieci powinny być zaopatrzone w odpowiednie nakrycie głowy i w miarę możliwości, przebywać w zacienieniu.
9. Nauczyciel nie organizuje zajęć z dziećmi na powietrzu w warunkach atmosferycznych ku temu niesprzyjających (zbyt niska lub zbyt wysoka temperatura, burza).
10. Podczas pobytu na placu przedszkolnym, dziecko może skorzystać z toalety znajdującej się w przedszkolu (wejście od strony ogrodu przedszkolnego), udając się tam i powracając tylko pod opieką osoby dorosłej.
11. W przypadku przebywania na terenie placu zabaw więcej niż jednej grupy, wszyscy nauczyciele, czuwając nad bezpieczeństwem swojej grupy, mają baczność na pozostałe dzieci i obowiązkowo reagują w sytuacji zagrożenia, bądź niewłaściwego zachowania dzieci.

V. PROCEDURA BEZPIECZEŃSTWA PODCZAS ZAJĘĆ ORGANIZOWANYCH POZA TERENEM PRZEDSZKOLA

1. Przez zajęcia poza terenem przedszkola rozumie się wszystkie formy pracy opiekuńczej, wychowawczej i dydaktycznej, prowadzone poza budynkiem i ogrodem przedszkolnym (placem zabaw).
2. Nauczyciel udając się z dziećmi na spektakl, wystawę, spacer, pieszą wycieczkę w pobliskie tereny dokonuje wpisu do rejestru wyjść poza teren przedszkola.
3. Nauczyciel dokonuje wpisu przed wyjściem z przedszkola.
4. Zapis powinien być także umieszczony w dzienniku zajęć przedszkola, w którym jest już odnotowana obecność dzieci.
5. W trakcie trwania spaceru lub wycieczki w pobliskie tereny, nadzór nad dziećmi sprawują nauczyciel oraz pomoc nauczyciela lub woźna.
6. Podczas przemieszczania się dzieci środkami komunikacji miejskiej na 15 dzieci przypada 1 opiekun.
7. Podczas dłuższych wyjść pieszych funkcję opiekuna może sprawować jeden z rodziców.
8. Całkowitą odpowiedzialność za zdrowie i życie dzieci podczas spacerów i wycieczek ponosi nauczyciel.
9. W trakcie trwania spaceru, pieszej wycieczki w pobliżu przedszkola, nauczyciel wymaga od dzieci, by szły parami w kolumnie, para za parą.
10. W czasie trwania wycieczki pieszej w pobliżu przedszkola lub spaceru, podczas przejść w pobliżu jezdni, osoby opiekujące się dziećmi asekurują je, idąc chodnikiem od strony ulicy.
11. Przed każdym planowanym przejściem przez ulicę, nauczyciel jest zobowiązany zatrzymać grupę (kolumnę) i przypomnieć dzieciom zasady bezpiecznego przekraczania jezdni.
12. Przejście przez ulicę odbywa się tylko w wyznaczonych miejscach, dzieci przechodzą sprawnie, parami; nauczyciel asekuruje grupę, stojąc na środku jezdni, pierwsza parę prowadzi pomoc nauczyciela lub woźna, nauczyciel przechodzi z ostatnią parą.
13. W przypadku choroby dziecka, złego samopoczucia dziecko nie może uczestniczyć w wycieczce, nauczyciel zobowiązany jest powiadomić rodziców o zaistniałej sytuacji.

14. Dziecko może oczekiwać na przyjscie rodzica w innej grupie, pod warunkiem zachowania maksymalnej liczby 25 dzieci.

VI. PROCEDURA KOMUNIKOWANIA SIĘ W PRZYPADKU ZAGROŻENIA W PRZEDSZKOLU

W każdej nietypowej sytuacji mogącej być źródłem zagrożenia, każdy pracownik powinien o tym fakcie powiadomić:

1. Osoby znajdujące się w pobliżu miejsca zdarzenia.
2. Dyrektor przedszkola, a w razie jego nieobecności zastępująca go osoba, który ma obowiązek powiadomienia organ prowadzący i odpowiednie służby. W przypadku nieobecności Dyrektora czy zastępcy dyrektora na terenie placówki, Dyrektor telefonicznie wyznacza osobę koordynującą akcję ratunkową do jego przybycia.
3. Koordynator akcji zawiadamia:
 - 1) Odpowiednie służby (wg telefonów alarmowych: Europejski numer alarmowy 112, Pogotowie Ratunkowe 999, Straż Pożarna 998, Policja 997, Straż Miejska 986)
 - 2) Po wykręceniu numeru alarmowego i zgłoszeniu się dyspozytora spokojnie i wyraźnie należy powiedzieć:
 - a) co się stało,
 - b) miejsce zdarzenia (adres, nazwa obiektu, charakterystyczne cechy miejsca)
 - c) czy są poszkodowani – jeśli tak powiedz jaki jest ich stan (czy są przytomni, czy oddychają)
 - d) swoje imię i nazwisko, numer telefonu, z którego podawana jest informacja o zdarzeniu.
 - 3) Rodziców (w przypadku, gdy zagrożone jest zdrowie lub życie dziecka powiadomić rodziców po telefonie do służb ratunkowych).
 - 4) W razie konieczności powiadomić nieobecnych pracowników przedszkola- wykorzystując kartę telefonów pracowników.
4. Pracownicy mają obowiązek w pierwszej kolejności zapewnić bezpieczeństwo dzieciom oraz zorientować się, czy ktoś z otoczenia nie potrzebuje pomocy, pamiętać o całym personelu przedszkola.
5. Zabezpieczyć miejsce zdarzenia.
6. W razie potrzeby udzielić pomocy poszkodowanym.

VII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAGROŻENIA PO GODZINACH PRACY PRZEDSZKOLA

1. Po zakończeniu pracy przedszkola pracownik zamykający przedszkole jest zobowiązany do sprawdzenia, obejścia terenu przedszkolnego i pomieszczeń budynku.

2. W przypadku, gdy w/w pracownik zauważy zagrożenie ocenia on od razu sytuację i zachowuje się odpowiednio do danej sytuacji:

1) Zagrożenie małe (np. niewielki pożar, zalanie itp.):

a) Pracownik postępuje według przepisów bhp i przeciwpożarowych np. próbuje zgasić ogień w zarodku używając odpowiedniego sprzętu oraz odłącza prąd i ewentualnie wodę (w przypadku zalania) w pomieszczeniach.

b) Po konsultacji telefonicznej z Dyrektorem, w/w pracownik może zawiadomić odpowiednie służby: Straż Pożarną, Policję, Wodociągi itp.

2) Zagrożenie duże:

a) Jeśli jest dostęp do zaworów, pracownik odłącza prąd oraz ewentualnie wodę w przypadku zalania oraz zamyka okna podczas pożaru.

b) Następnie powiadamia odpowiednie służby ratownicze – Straż Pożarną, Policję, Wodociągi itp.

c) W czasie czekania na ich przybycie zawiadamia telefonicznie Dyrektora.

3) Kradzież/włamanie:

a) W przypadku zauważenia włamania, pracownik nie wchodzi na miejsce zdarzenia, aby nie zacierać śladów.

b) Bezwłocznie powiadamia policję.

4) Wichura:

a) Pracownik sprawdza szczelność zamknięcia wszystkich okien i drzwi.

b) Po dokonaniu niezbędnych czynności ratowniczo – zabezpieczających, pracownik obserwuje miejsce, w którym nastąpiło zagrożenie, aż do pojawienia się odpowiednich służb ratowniczych.

W każdej z wymienionych sytuacji pracownik zawiadamia telefonicznie Dyrektora przedszkola.

VIII. ZASADY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

Wypadek

1) Udzielić dziecku pomocy (zgodnie z zasadami omówionymi w Procedurze postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia w czasie zajęć) i odizolować je w razie potrzeby.

2) Powiadomić Dyrektora przedszkola, a w razie jego nieobecności – osobę go zastępującą.

3) W razie konieczności wezwać pogotowie ratunkowe (Dyrektor lub nauczyciel udzielający pierwszej pomocy).

4) Powiadomić rodziców dziecka.

5) Obserwować dziecko w sposób szczególny, jeśli pozostaje pod opieką przedszkola.

6) Zawsze używać rękawiczek jednorazowych.

7) Zabezpieczyć miejsce wypadku, jeśli to konieczne.

Zranienia

1) Przemyć ranę chłodną wodą.

2) Zabezpieczyć plastrem lub bandażem.

- 3) Gdy występuje krwawienie, tamować je przez przyłożenie jałowego opatrunku bezpośrednio na ranę i uciśnięcie go.
- 4) Unieruchomić uszkodzoną część ciała (kończyny) – zmniejsza to krwawienie i ból.
- 5) Zabezpieczyć oderwane lub amputowane części ciała. Uszkodzone części ciała należy przybandażować.
- 6) Jeżeli w ranie są widoczne narządy wewnętrzne, np. jelita, nie wolno odprowadzać ich do jamy brzusznej, można jedynie przykryć je jałową, wilgotną gazą.
- 7) Jeżeli w ranie widoczne są wbite w nią ciała obce, np. nóż, pręt, nie wolno ich wyjmować ze względu na ryzyko krwotoku.
- 8) W przypadku ran zamkniętych ucisnąć i schłodzić uszkodzone miejsca (przyłożyć lód lub polewać zimną wodą), unieść uszkodzoną część ciała, unieruchomić.

Złamania, skręcenia i zwichnięcia

- 1) Usunąć odzież z nad miejsca uszkodzenia.
- 2) Jeśli są obecne rany, przykryć je jałowym opatrunkiem.
- 3) Jeśli występuje krwawienie, zatamować je.
- 4) Unieruchomić uszkodzoną kończynę w pozycji, w jakiej się znajduje. Przy złamaniach unieruchamia się dwa sąsiadujące stawy, a przy uszkodzeniu stawu – staw i sąsiadujące kości; palce zawsze muszą być widoczne (kontrola ukrwienia); jeśli złamana jest kończyna górna, można ją unieruchomić, mocując do tułowia; jeśli złamana jest kończyna dolna, można ją unieruchomić z drugą kończyną dolną.

Urazy kręgosłupa

- 1) Unieruchomić głowę i szyję oraz tułów.
- 2) Ocenić funkcje życiowe – oddech tętno, jeśli wymagana jest resuscytacja – udrożnienie dróg oddechowych poprzez wysunięcie żuchwy.
- 3) Jeśli poszkodowany nie wymaga innych działań, nie należy go poruszać do czasu przyjazdu pogotowia ratunkowego.
- 4) Jeśli poszkodowany musi być przeniesiony, jest to możliwe po uprzednim unieruchomieniu głowy, szyi i tułowia.

Krwotok zewnętrzny

- 1) Ocenić stan poszkodowanego: świadomości, oddechu, tętna.
- 2) Nałożyć jałowy opatrunek i ucisnąć miejsce krwawienia.
- 3) Umocować opatrunek bandażem; kontynuować ucisk do ustania krwawienia.
- 4) Jeśli opatrunek przesiąka krwią – dołożyć kolejne warstwy.
- 5) Jeśli krwawienie nadal nie ustaje, unieść krwawiącą kończynę, nie zwalniając ucisku.
- 6) Unieruchomić krwawiącą kończynę.
- 7) Jeśli powyższe zawodzi, ucisnąć tętnicę powyżej miejsca krwawienia.
- 8) W ostateczności stosować opaskę uciskową – należy ją stosować raczej w bardzo ciężkich przypadkach, np. przy amputacjach lub zmiażdżeniach (nie wolno zakładać opaski uciskowej na kończyny poniżej łokci lub kolan oraz na tułowiu; nie można jej poluznić po założeniu, założoną opaskę należy opisać hasłem „opaska uciskowa” oraz podać godzinę jej założenia).

Krwotok wewnętrzny

- 1) Ocenic stan poszkodowanego – świadomości, oddechu, tętna.
- 2) Zbadać poszkodowanego i ustalić rozpoznanie.
- 3) Przy krwawieniu wewnątrz kończyn – unieruchomić je.
- 4) Ułożyć poszkodowanego w pozycji przeciwwstrząsowej (z lekko uniesionymi nogami).
- 5) Okryć poszkodowanego.
- 6) Kontrolować parametry życiowe.
- 7) Nie podawać poszkodowanemu niczego doustnie.

Krwotok z nosa

- 1) Posadzić dziecko, uspokoić, pochylić do przodu.
- 2) Ucisnąć skrzydełka nosa do ustania krwotoku.
- 3) Przyłożyć zimny opatrunek bezpośrednio na nos i na szyję w miejscu przebiegu dużych naczyń.

Ciało obce w oku

- 1) Pod powieką dolną:
 - a) Poprosić poszkodowanego, aby patrzył w górę.
 - b) Odciągnąć powiekę palcami jednej ręki, a drugą ręką delikatnie pocierać, za pomocą kawałka miękkiej chusteczki, wnętrze powieki w kierunku do nosa.
- 2) Pod powieką górną:
 - a) Poprosić poszkodowanego, aby patrzył w dół.
 - b.) Uchwycić palcami jednej ręki górną powiekę za rzęsy, naciągnąć ją w dół, nad dolną powiekę, po czym puścić ją i pozwolić jej powrócić do pozycji wyjściowej (w ten sposób istnieje szansa, że rzęsy dolnej powieki oczyszczą wnętrze powieki górnej).
- 3) Gdy ostre ciała (np. opiłki metalu) tkwią w powiece, nie usuwamy ich, ale bandażujemy obie gałki oczne i transportujemy chorego do lekarza.
- 4) Obie gałki oczne powinny pozostać w bezruchu.
- 5) Nie stosować żadnych maści lub kropli do oczu.

Obrażenia chemiczne oczu

- 1) Zabezpieczyć ręce przed poparzeniem (nałożyć gumowe rękawice).
- 2) Poszkodowanego położyć na płaskiej powierzchni, głowę odwrócić w stronę oparzonej gałki ocznej (gdy obie są oparzone – przemywać na przemian).
- 3) Ochronić zdrowe oko (przykryć opatrunkiem).
- 4) Rozszerzyć palcami powieki chorego oka, a potem je przemywać. Przy oparzeniu wapnem najpierw usunąć grudki wapna.
- 5) Wlewać wodę do oka od strony nosa w kierunku skroni przez ok. 20 minut.
- 6) W miarę możliwości poszkodowany powinien poruszać gałką oczną.
- 7) Widoczne uszkodzenia tkanek osuszyć gazikami.
- 8) Obandażować oczy i pozostawić w bezruchu.
- 9) Zapewnić transport do lekarza, do tego czasu opiekować się poszkodowanym.

Zadławienia

- 1) Nakłonić poszkodowanego do kaszlu.
- 2) Uderzyć 5 razy w okolicę międzyłopatkową.
- 3) Wykonać 5 razy uciśnięcie nadbrzusza. Ratownik staje z tyłu poszkodowanego, obejmuje go rękoma, kładąc jedną pięść na nadbrzuszu (pod mostkiem), a drugą ręką chwytając pięść pierwszej. Wykonuje silne ruchy w kierunku górno-tylnym. Z uwagi na możliwość utraty przytomności przez poszkodowanego ratownik powinien go asekurować – wstawić stopę między stopy poszkodowanego i oprzeć poszkodowanego o swoje biodro.
- 4) Powtarzać punkt 2 i 3 do momentu udroźnienia dróg oddechowych lub utraty przytomności przez poszkodowanego.
- 5) Jeżeli poszkodowany jest nieprzytomny, wezwać pomoc.
- 6) Udrożnić drogi oddechowe. Wykonanie: stań z boku poszkodowanego, odegnij głowę ku tyłowi, kładąc rękę na czole poszkodowanego, i unieś żuchwę dwoma palcami drugiej ręki.
- 7) Wykonać 2 wdechy i skontrolować rezultaty – obserwacja wychyleń klatki piersiowej.
- 8) Repozycja głowy – powtórz punkt 3 w celu eliminacji wcześniejszego błędu ratownika.
- 9) Ponownie wykonać dwa wdechy i skontrolować rezultaty – obserwacja wychyleń klatki piersiowej.
- 10) 5 uciśnień nadbrzusza – ratownik klęka nad poszkodowanym, kładzie część dłoniową nadgarstka na nadbrzuszu poszkodowanego, drugą opiera na pierwszej i wykonuje silne uciśnięcia w kierunku głowy i grzbietu poszkodowanego.

Porażenie prądem

- 1) Usunąć przyczynę, która spowodowała porażenie prądem.
- 2) Przede wszystkim należy wyłączyć źródło prądu i jeśli jest to niemożliwe – odciągnąć poszkodowanego za pomocą nieprzewodzących materiałów (np. kawałka suchego drewna lub drążka izolacyjnego). Ratownik musi też zadbać o własne bezpieczeństwo i uważać, aby samemu nie zostać porażonym.
- 3) Ocenić objawy życiowe i – jeśli to konieczne – rozpocząć resuscytację. Gdyby masaż serca był nie możliwy.
- 4) Z powodu sztywności klatki piersiowej należy wykonywać sztuczne oddychanie do czasu, aż klatka piersiowa stanie się na powrót podatna na ucisk mostka.
- 5) Wezwać karetkę pogotowia.
- 6) Ocenić obrażenia ciała: unieruchomić przy złamaniach i zwichnięciach.
- 7) Chłodzić i zabezpieczyć rany przed zakażeniem w oparzeniach.
- 8) W zależności od stanu przytomności poszkodowanego:
 - a) przetransportować go do szpitala, nawet jeśli jest przytomny;
 - b) jeśli jest nieprzytomny, ale ma zachowany oddech i krążenie, a jednocześnie wykluczamy uraz kręgosłupa i wstrząs – ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej;
 - c) jeśli stwierdza się objawy wstrząsu – podjąć odpowiednie działania.

Drgawki

- 1) Postępowanie sprowadza się do zapewnienia poszkodowanemu warunków ograniczających możliwość dalszych obrażeń.
- 2) Zabezpieczyć przed upadkiem i urazami.
- 3) Udrożnić drogi oddechowe, przytrzymać głowę.

- 4) Nie wkładać w usta uszkodzonego żadnych przedmiotów.
- 5) Nie krępować ciała uszkodzonego.
- 6) Ułożyć w pozycji bezpiecznej po zakończeniu napadu drgawkowego.
- 7) Kontrolować drożność dróg oddechowych i funkcji życiowych.
- 8) Wezwać pomoc medyczną.

Oparzenia

- 1) Odsunięcie uszkodzonego od źródła ciepła.
- 2) Ugaszenie odzieży. Palący się materiał usuwamy, jeśli jest przyczepiony do ubrania, lub pozostawiamy, gdy jest przyczepiony do skóry.
- 3) Zapewnić drożność dróg oddechowych (należy usunąć oparzonego z pomieszczenia zadymionego).
- 4) Natychmiast schłodzić zimną wodą oparzoną powierzchnię przez kilkanaście minut.
- 5) Przy oparzeniach w obrębie jamy ustnej i gardła uszkodzony powinien płukać gardło zimną wodą albo ssać kawałki lodu.
- 6) W przypadku oparzeń chemicznych należy spłukiwać oparzoną powierzchnię strumieniem bieżącej wody przez 15 minut.
- 7) Jedynie w przypadku oparzeń wapnem niegaszonym przed ich zmywaniem należy najpierw wytrzeć wapno na sucho.
- 8) Koniecznie zdjąć ciasne ozdoby (ze względu na obrzęk).
- 9) Rany zabezpieczyć opatrunkiem.
- 10) Przy wstrząsie ułożyć uszkodzonego w pozycji przeciwwstrząsowej.
- 11) Przewieźć uszkodzonego do szpitala.

Omdlenia

- 1) Ułożyć uszkodzonego na plecach.
- 2) Zastosować pozycję cztero kończynową (jednoczesne uniesienie kończyn górnych i dolnych).
- 3) Usunąć ewentualne przyczyny (przewietrzyć pomieszczenie itp.).

Utrata przytomności

- 1) Wezwać pomoc.
- 2) Ocenić oddech.
- 3) Zanalizować przyczynę i możliwe następstwa.
- 4) Jeżeli uszkodzony oddycha, po wykluczeniu urazów ułożyć go w pozycji bezpiecznej i kontrolować oddech.

POZYCJA BEZPIECZNA

1. Ratownik przywodzi kończyny górne uszkodzonego do tułowia.
2. Kończyny dolne układa razem.
3. Klęka z tej strony uszkodzonego, w którą zamierza go obrócić.
4. Rękę bliższą sobie układa pod kątem 90 stopni. Następnie zgina w łokciu tak, aby dłoń była skierowana ku górze.

5. Dalszą rękę przekłada w poprzek klatki piersiowej poszkodowanego i kładzie dłoń pod bliższym sobie policzkiem ofiary.
6. Zgina dalszą kończynę dolną poszkodowanego w kolanie i stabilizuje, podkładając stopę pod drugą kończynę.
7. Stabilizując dalszą kończynę górną poszkodowanego przy policzku ofiary jedną ręką, drugą ręką ciągnie do siebie uniesione kolano. Poszkodowany obraca się w stronę ratownika.
8. Ratownik układa kończynę, za którą ciągnął poszkodowanego tak, aby staw biodrowy i kolanowy były zgięte pod kątem prostym.
9. Odgina głowę poszkodowanego ku tyłowi, aby udrozić drogi oddechowe.
10. Gdy to konieczne, wkłada rękę podłożoną pod policzek głębiej pod głowę, aby utrzymać odgięcie głowy ku tyłowi.
11. Okrywa poszkodowanego, chroniąc przed utratą ciepła.
12. Regularnie sprawdza oddech.
13. Po 30 minutach kładzie poszkodowanego na drugim boku.

TECHNIKI PODSTAWOWYCH ZABIEGÓW REANIMACYJNYCH

Po rozpoznaniu zatrzymania serca (utrata przytomności + brak tętna w tętnicy szyjnej) należy:

1. Ułożyć ratowanego na wznak na twardym podłożu.
2. Odchylić głowę ratowanego ku tyłowi.
3. Sprawdzić palcem jamę ustną i ewentualnie usunąć ciała obce (ruchome protezy zębowe).
4. Rozpocząć wykonywanie sztucznego oddychania metodą usta-usta i masaż serca

ODDECH METODĄ USTA-USTA

Ratownik klęczy z boku ratowanego na wysokości jego głowy, kładzie jedną dłoń na czole ratowanego, drugą podkłada pod kark, odginając głowę ratowanego ku tyłowi. Jeżeli żuchwa opada nadmiernie ku dołowi, należy dłonią (zamiast podkładać ją pod kark) ująć brodę i żuchwę podciągnąć ku górze. Ratownik nabiera głęboki wdech, zaciska nos ratowanego palcami dłoni trzymanej na czole, przykłada swe usta do ust ratowanego, możliwie szczelnie, i wdmuchuje w nie energicznie powietrze. W czasie wdmuchiwanie powietrza klatka piersiowa ratowanego powinna unieść się ku górze. Jeżeli się nie unosi, wdech nie był skuteczny (prawdopodobnie w wyniku: niezaciśnięcia nosa ratowanego, niewystarczającego odgięcia głowy ku tyłowi, złego „uszczelnienia” ust ratownika z ustami ratowanego, mało energicznego wdmuchiwanie powietrza przez ratownika). Wdech ratowanego następuje spontanicznie.

MASAŻ POŚREDNI SERCA

Masaż polega na rytmicznym uciskaniu mostka, powodującym ściśnięcie serca pomiędzy mostkiem a kręgosłupem i wypchnięcie krwi z komór serca do dużych tętnic. Aby masaż serca był skuteczny i nie powodował obrażeń (złamań żeber i mostka), mostek należy uciskać wyłącznie nadgarstkiem, co zapewnia odwiedzenie dłoni ku górze, a miejscem ucisku powinna być dokładnie linia środkowa ciała, w 1/3 dolnej części mostka, niesięgająca jego dolnego końca. U dzieci należy ułożyć jeden palec powyżej dołu mostka, wyczuć brzegi mostka (jego połączenie z żebrami) oraz dolny brzeg pomiędzy łukami żebrowymi. Przesunięcie nadgarstka w bok od linii środkowej powoduje uszkodzenie przyczepów żeber

do mostka lub ich złamanie. Ułożenie nadgarstka zbyt nisko grozi złamaniem mostka i uszkodzeniem wątroby.

Przystępując do masażu, należy ułożyć dłonie jedna na drugiej, z palcami odgiętymi ku górze i skierowanymi poprzecznie do osi długiej klatki piersiowej (ratownik zajmuje pozycję u boku ratowanego). Pierwsze uciśnięcie mostka powinno być wykonane delikatnie, aby sprawdzić podatność klatki piersiowej (należy podkreślić, że w stanie śmierci klinicznej, powodującej zniesienie napięcia mięśni, dużo łatwiej jest ucisnąć mostek). Ucisk powinien powodować ugięcie mostka ok. 4–5 cm (u dziecka – 2,5–3,5 cm). W czasie wykonywania ucisków ratownik powinien mieć ręce wyprostowane w łokciach. Przy zwalnianiu ucisku nie należy odrywać nadgarstków od powierzchni klatki piersiowej.

KOORDYNACJA MASAŻU SERCA I SZTUCZNEGO ODDYCHANIA

Zależnie od sytuacji zabiegi wykonuje jeden ratownik albo dwóch. W przypadku dwóch ratowników jeden wykonuje sztuczne oddychanie, a drugi – masaż serca. Należy wtedy wykonywać ok. 12 oddechów na minutę (wdech co 5 sekund) i 60–80 ucisków klatki piersiowej. Jeżeli ratownik jest jeden, musi on naprzemiennie wykonywać zarówno masaż, jak i oddech. W tym celu uciska mostek 30 razy, a następnie wykonuje 2 kolejne szybkie oddechy (u dzieci: 5 ucisków i 1 oddech), nie czekając z drugim oddechem na całkowite opadnięcie klatki piersiowej ratowanego – ten cykl należy powtarzać.

W czasie wykonywania masażu serca powinna być wyczuwalna fala tętna na dużych tętnicach (tętnicy szyjnej, biodrowej). Co kilka minut należy na kilka sekund przerywać masaż serca i kontrolować na dużej tętnicy, czy nie powróciła własna czynność serca. Po stwierdzeniu własnej fali tętna, dowodzącej powrotu czynności serca, należy przerwać masaż. Zwykle trzeba jeszcze przez pewien czas kontynuować sztuczne oddychanie – do powrotu własnego skutecznego oddechu. Należy też bezwzględnie nadal kontrolować tętno, ponieważ może się zdarzyć ponowne zatrzymanie czynności serca.

Zabiegi reanimacyjne należy kontynuować przez godzinę. Spełnienie tego warunku możliwe jest przy obecności kilkusobowej grupy ratowników, zmieniających się przy wykonywaniu zabiegów. Nie powinno się przerywać zabiegów przed przybyciem ambulansu reanimacyjnego pogotowia.

IX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE WYSTĄPIENIA OBFITYCH OPADÓW ŚNIEGU, OBLODZEŃ I INNYCH ZAGROŻEŃ ZWIĄZANYCH Z PORĄ ROKU

1. W przypadku wystąpienia obfitych opadów śniegu lub oblodzeń, powodujących śliskość na drogach (i chodnikach) prowadzących do budynku, pracujący pracownik gospodarczy zobowiązani są na bieżąco podejmować działania doprowadzające nawierzchnię do stanu bezpiecznego (tzn. odgarniać śnieg, posypywać powierzchnię piaskiem, usuwać oblodzenia).
2. W sytuacji powstania na dachu sopli lodu i zwisów śnieżnych zagrażających bezpieczeństwu dyrektor podejmuje działania zapewniające bezpieczne wchodzenie i wychodzenia z przedszkola. Dyrektor może w takiej sytuacji powiadomić Straż pożarną o w/w niebezpieczeństwie.

3. Dyrektor jest zobowiązany do zapewnienia środków służących utrzymaniu dróg w stanie bezpiecznym (piasek, szufle, miotły).
4. W sytuacji silnego zalodzenia i obfitych opadów śniegu, silnych wiatrów, gradobicia dyrektor podejmuje decyzję o zakazie wychodzenia z dziećmi poza teren budynku.

X. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAGROŻENIA TERRORYSTYCZNEGO

1. W razie wtargnięcia napastników do obiektu

- 1) Każdy pracownik powinien:
 - a) poddać się woli napastników - wykonywać ściśle ich polecenia
 - b) starać się zwrócić uwagę napastnikom, że mają do czynienia z ludźmi
 - c) pytać się o pozwolenie w momencie, gdy chce się zwrócić do dzieci z jakimś poleceniem
 - d) zapamiętać szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia
 - e) starać się uspokoić dzieci – zapanować w miarę nad własnymi emocjami
- 2) W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonywać polecenia grupy antyterrorystycznej.
- 3) Po zakończeniu akcji: nauczyciel powinien sprawdzić obecność dzieci celem upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek, o braku któregokolwiek dziecka poinformować policję.

2. Użycia broni palnej na terenie przedszkola

- 1) W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikami nauczyciel powinien:
 - a) nakazać dzieciom położyć się na podłodze
 - b) starać się uspokoić dzieci
 - c) jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnować, aby dzieci wykonywały je spokojnie
- 2) Każdy pracownik, **który ma możliwość zatelefonowania** powinien zadzwonić pod numer alarmowy: **997; 112!!!**
- 3) Po opanowaniu sytuacji: Dyrektor lub inna osoba zastępująca Dyrektora powinna upewnić się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdzić, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru). Następnie powinna zadzwonić lub wyznaczyć osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych (**podanych na początku w/w procedur**)
- 4) Dyrektor Przedszkola, Zastępca dyrektora powinien:
 - a) udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym
 - b) w przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie podejmować odpowiednie do sytuacji działania
 - c) zapewnić osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną

XI. PROCEDURA AWARYJNA W PRZYPADKU AGRESYWNEGO INTRUZA LUB ZŁODZIEJA NA TERENIE PLACÓWKI

1. Jeśli pracownik przedszkola zauważy podejrzaną osobę (agresywną) na terenie przedszkola powiadamia Dyrektora przedszkola lub osobę zastępującą Dyrektora lub pracownika gospodarczego.
2. Jeśli Dyrektora nie ma w placówce, osoba zastępująca go dzwoni do Dyrektora a następnie dzwoni na telefony alarmowe na numer 997 lub 112, i powiadamia policję o zaistniałej sytuacji w celu wsparcia.
3. Nauczyciele zamykają drzwi do sal dziecięcych.
4. Dyrektor powiadamia Organ Prowadzący o zaistniałej sytuacji.
5. Jeżeli policja nie zaleci inaczej, wszyscy pracownicy utrzymują dzieci w zamkniętych salach do odwołania.
6. Nauczyciel nadzoruje sytuację w sali.
7. Należy podjąć wszelkie działania, mające na celu uchronienie dzieci i pracowników przed agresywnym intruzem.
8. Dyrektor w rozmowie z intruzem powinien wysyłać prawidłowe sygnały niewerbalne
 - a) nie zbliżać się nadmiernie (zdenerwowana lub wystraszona osoba może poczuć się zagrożona przez kogoś, kto stoi zbyt blisko), utrzymywać dystans od 0,5m do 1m.
 - b) unikać: wpatrywania się w intruza, niebezpiecznych sygnałów takich, jak zaciśnięte pięści i podniesiony głos,
 - c) unikać oznak zdenerwowania,
 - d) pozostać przy nim do przyjazdu policji .

I. AKTYWNY STRZELEC

Wprowadzenie

Sytuacja „Aktywny strzelec” może wydarzyć się wszędzie i bez ostrzeżenia. Przypadkowość tej sytuacji sprawia, że nie można jej przewidzieć, można tylko na nią odpowiedzieć. Powyższe powoduje, że społeczeństwo, instytucje państwowe i prywatne są wrażliwe na tego typu zagrożenie. Przedszkole jako miejsce nauki dużej liczby dzieci i osób dorosłych jest szczególnie narażone na zagrożenie typu „Aktywny strzelec”.

Sytuacja „Aktywny strzelec” jest nieprzewidywalna, zdarzenia przebiegają bardzo dynamicznie. Z reguły sytuacja kończy się dopiero po przybyciu policji, która najpierw musi unieszkodliwić napastnika, a następnie udzielić pomocy poszkodowanym.

Sytuacja „Aktywny strzelec” z reguły trwa ok 10-15 minut, co powoduje, że do momentu przybycia służb porządkowych musisz być przygotowany mentalnie i fizycznie do radzenia sobie w takiej sytuacji.

Charakterystyka zagrożenia

Sytuacja „Aktywny strzelec” występuje wtedy, kiedy ktoś zabija lub próbuje zabijać innych ludzi w miejscu publicznym – z reguły tam, gdzie przebywa wiele osób. W większości sytuacji aktywny strzelec używa broni palnej lub noża. Atakowi przy wykorzystaniu noża lub broni palnej często towarzyszy wykorzystanie materiału wybuchowego w postaci ręcznie przygotowanych ładunków wybuchowych. W takich sytuacjach nie występuje jeden stały model postępowania. Głównym celem aktywnego strzelca jest zabicie i ranienie jak największej liczby osób.

Aktywny strzelec generalnie strzela do wielu osób bez żadnego ostrzeżenia czy wysyłania

komunikatów słownych. Motywy takiego postępowania mogą być różne, m.in. terroryzm, agresja, zemsta lub problemy psychiczne.

Każda sytuacja „Aktywny strzelec” jest inna, ale podjęte działania napastników są podobne:

- aktywny strzelec z reguły idzie tam, gdzie znajdzie dużą liczbę potencjalnych ofiar, takich jak: szkoły, sklepy, centra handlowe, zakłady pracy. Napastnicy z reguły znają miejsca przyszłego zamachu;
- aktywny strzelec atakuje przypadkowe osoby, z którymi ma kontakt – szybko raniąc i zabijając wiele osób;
- aktywny strzelec może mieć plan postępowania;
- aktywny strzelec kontynuuje atak nawet pomimo przybycia służb porządkowych;
- aktywny strzelec może być samobójcą, który chce zginąć w trakcie zamachu. Ucieczka zwykle nie jest dla niego priorytetem.

Jak postępować w sytuacji „Aktywny strzelec”

Należy jak najszybciej określić najlepszy sposób ratowania swojego życia:

UCIECZKA

Jeżeli jest możliwość ucieczki należy to zrobić. W tym wypadku należy pamiętać o:

- a) zapasowym planie ucieczki;
- b) ewakuacji, nawet wtedy, kiedy inni nie chcą tego robić
- c) zostawieniu wszystkich toreb i innych przedmiotów;
- d) jeżeli to możliwe, pomocy innym w ucieczce;
- e) blokowaniu innych osób przed wejściem w rejon działania aktywnego strzelca;
- f) wykonywaniu poleceń służb porządkowych;
- g) trzymaniu podniesionych rąk, które są widoczne dla policji;
- h) nie ruszaniu rannych osób;
- i) wykonaniu telefonu pod numer alarmowy 112 lub 997, kiedy sytuacja jest już bezpieczna;
- j) przekazaniu wszystkich szczegółowych informacji dotyczących napastnika, jeżeli zostanie się o to poproszonym.

UKRYCIE SIĘ

Aby uniemożliwić napastnikowi wejście do miejsca ukrycia należy:

- a) zamknąć drzwi na klucz od wewnątrz;
- b) znajdować się poniżej linii okien, zejść ze światła drzwi;
- c) zejść z linii strzału, położyć się na podłodze;
- d) nie przemieszczać się;
- e) jeżeli drzwi otwierają się do wewnątrz, zabarykadować je bardzo ciężkimi przedmiotami;
- f) położyć się na ziemi przy ścianie, w której znajdują się drzwi;
- g) wyciszyć telefon;
- h) zachować całkowitą ciszę;
- i) jeżeli padną strzały, nie krzyczeć;
- j) przygotować się do walki, trzymając w rękach ciężkie przedmioty, jak: krzesło, komputer, dzbanek itp.;
- k) wykręcić numer 112 lub 997 i poinformować służby porządkowe;
- l) nie otwierać nikomu drzwi.

Dzwoniąc na 112 lub 997 lub w trakcie spotkania ze służbami porządkowymi, należy przekazać następujące informacje:

- 1. Adres miejsca zdarzenia**
- 2. Opis zdarzenia**
- 3. Lokalizację napastnika**
- 4. Liczbę napastników, jeżeli jest ich więcej niż jeden**
- 5. Opis zewnętrzny napastnika/ów**
- 6. Liczbę i rodzaj używanej przez nich broni**
- 7. Liczbę potencjalnych ofiar**
- 8. Swoje imię i nazwisko oraz numer telefonu**
- 9. Potwierdzić przyjęcie informacji**

WALKA

Walkę należy podejmować tylko wtedy, kiedy jest to niezbędne dla ocalenia życia własnego jak i osób towarzyszących:

- a) atak powinien nastąpić z zaskoczenia;
- b) grupa powinna atakować z różnych kierunków;
- c) należy używać przedmiotów mogących wytrącić napastnikowi broń z ręki;
- d) należy walczyć do momentu, kiedy napastnik zostanie całkowicie obezwładniony i pozbawiony niebezpiecznego narzędzia lub się podda;
- e) należy powstrzymać obezwładnionego napastnika wszelkimi dostępnymi środkami, aż do przyjazdu służb porządkowych.

WSPÓŁPRACA

Kiedy przybędą służby porządkowe – należy:

- a) zachowywać spokój i wykonywać polecenia służb porządkowych;
- b) rzucić na ziemię wszystkie przedmioty, które są trzymane w ręku;
- c) natychmiast podnieść do góry ręce i rozstawić szeroko palce;
- d) trzymać swoje ręce przez cały czas widoczne;
- e) nie poruszać się gwałtownie w kierunku policjanta;
- f) nie krzyczeć, nie płakać, nie machać rękoma;
- g) nie zatrzymywać się w trakcie ewakuacji.

Kiedy osoby znajdują się w bezpiecznym miejscu zbiórki, pozostają tam do momentu, aż służby bezpieczeństwa całkowicie opanują sytuację, a wszyscy świadkowie zostaną przesłuchani przez policję.

Nie należy opuszczać bezpiecznego miejsca zbiórki, dopóki nie będzie wydanej wyraźnej zgody lub polecenia ze strony służb porządkowych.

ZADANIA SŁUŻB PORZĄDKOWYCH

Zadaniem służb porządkowych, tj. policji, jest jak najszybsze zatrzymanie aktywnego strzelca. Policja z reguły:

- a) przybywa w zespołach kilkuosobowych;
- b) może nosić zwykły mundur lub kamizelkę przeciwkulkową, hełm i inne wyposażenie;
- c) może być wyposażona w broń długą lub krótką;
- d) uda się bezpośrednio do miejsca, w którym znajduje się aktywny strzelec;
- e) może użyć gazu łzawiącego, aby kontrolować sytuację;
- f) może głośno wydawać polecenia do natychmiastowego wykonania.

Zespoły policyjne przybyłe do miejsca zdarzenia nie muszą znać zamachowca/ców. Dlatego też należy być przygotowanym na to, że początkowo wszyscy mogą być traktowani jak osoby potencjalnie niebezpieczne. Policjanci mogą żądać położenia się na ziemi i uniemożliwić wszystkim opuszczenia miejsca zdarzenia. Będzie to trwało do momentu, kiedy będą w stanie jednoznacznie zidentyfikować aktywnego strzelca.

II. SYTUACJA ZAKŁADNICZA

Charakterystyka zagrożenia

Sytuacja zakładnicza występuje wtedy, gdy uzbrojony zamachowiec/cy grozi/żą bronią lub innym niebezpiecznym narzędziem osobie lub grupie osób. Generalnie w trakcie sytuacji zakładniczej nie ma osób rannych czy zabitych, zamachowiec przetrzymuje przypadkowe osoby, jednocześnie grożąc użyciem broni. Celem zamachowca może być np. zmuszenie danej instytucji rządowej do spełnienia określonych żądań. W przypadku niespełnienia żądań zamachowca istnieje ryzyko użycia przez niego broni wobec zakładników. Sytuacja zakładnicza może trwać nawet kilka dni, w trakcie których trzeba robić wszystko, aby ocalić własne życie i zdrowie.

Jak postępować w sytuacji zakładniczej? Należy:

- wykonywać bezwzględnie polecenia napastnika;
- na żądanie terrorystów oddać im przedmioty osobiste, np. telefon;
- poinformować, gdy nie można wykonać jakiegoś polecenia;
- nie patrzeć terrorystom w oczy, unikać kontaktu wzrokowego;
- nigdy nie odwracać się do nich plecami;
- nie zwracać na siebie uwagi;
- nie lekceważyć i nie być agresywnym;
- nie oszukiwać terrorystów;
- nauczyciel powinien uspokajać dzieci i zawsze zwracać się do nich po imieniu;
- poinformować napastnika o dzieciach ze schorzeniami;
- pytać zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów;
- zawsze korzystać z dobrej woli terrorysty, jeść posiłek i pić płyn, jeżeli na to pozwala.

III. ŁADUNEK WYBUCHOWY

Charakterystyka zagrożenia

Przedszkole może stać się celem zamachowców, którzy chcąc zrealizować swoje zamiary, mogą dążyć do podłożenia ładunku wybuchowego na terenie przedszkola. Ładunek taki może być trudny do identyfikacji – może to być butelka wypełniona nieznaną substancją, pudełko wypełnione materiałem wybuchowym, czy nawet butla gazowa z odpowiednim urządzeniem inicjującym. Informacja o podłożeniu ładunku wybuchowego może zostać przekazana telefonicznie lub mailowo. Może także wystąpić sytuacja, że nikt nie poinformuje o podłożeniu ładunku wybuchowego, który zostanie zauważony przez przypadkową osobę. Czasami do przedszkoli wykonywane są połączenia telefoniczne z informacją o podłożeniu ładunku wybuchowego, pomimo że takiego ładunku w szkole nie ma. Zarówno w pierwszym, jak i drugim wypadku sytuacje takie wymagają od społeczności

szkolnej określonego działania.

Jak postępować w sytuacji podłożenia ładunku wybuchowego lub stwierdzenia obecności podejrzanego pakunku:

- prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego, należy zapamiętać jak najwięcej szczegółów;
- zapisać natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje;
- poinformować niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury ewakuacyjnej;
- po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocząć ewakuację zgodnie z planem ewakuacji;
- nie używać telefonu komórkowego w pobliżu ładunku wybuchowego;
- w miarę możliwości sprawdzić, czy w klasie/sali pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia;
- bezwzględnie wykonywać polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową.

Jak postępować w sytuacji stwierdzenia obecności podejrzanego ładunku:

- odizolować miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku;
- nie dotykać, nie otwierać i nie przesuwając podejrzanego pakunku;
- okryć pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji (tylko jeżeli czas na to pozwala);
- poinformować o stwierdzeniu pakunku osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury ewakuacyjnej;
- po usłyszeniu sygnału o ewakuacji postępować zgodnie z planem ewakuacji;
- nie używać telefonu komórkowego;
- bezwzględnie wykonywać polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb;
- w miejscu ewakuacji policzyć wszystkie dzieci i poinformować osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi;
- poinformować rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu.

Charakterystyka zagrożenia

Przedszkole, jak każde miejsce publiczne, może stać się miejscem rozpylenia niebezpiecznej substancji chemicznej lub biologicznej. Substancja taka może zostać uwolniona przypadkowo w trakcie zajęć, a także zostać rozpylona przez człowieka świadomie, z zamiarem skrzywdzenia jak największej liczby osób. Potencjalne rozpylenie takiego środka może spowodować liczne ofiary nie tylko na terenie przedszkola, ale także w jego otoczeniu.

Jak postępować w sytuacji, gdy przedszkole otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną rejonu wokół szkoły/przedszkola:

- zaalarmować wszystkich przebywających na terenie placówki, osoby przebywające na zewnątrz należy ewakuować do budynku placówki;
- natychmiast po ogłoszeniu alarmu należy powiadomić odpowiednie służby tj; policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe;
- w budynku należy zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację;
- w miarę możliwości należy zgromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki (maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus

- do zmywania skóry);
- przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń (częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji);
- powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku;
- do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, unikać przebywania w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych;
- oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Jak postępować w sytuacji, gdy przedszkole zostało skażone substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się:

- nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy;
- aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, należy przykryć ją (np. kocem);
- pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów;
- opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji, i nie wpuszczać do niego innych osób;
- powiadomić administratora (Dyrektora, zastępcę Dyrektora, osobę upoważnioną);
- zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie placówki i ewakuować je w rejon ewakuacji (rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od placówki, gdyż nie znamy kierunku wiatru, z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia, rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki, a nie otwarta przestrzeń);
- natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby, tj; policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe;
- jeśli miał miejsce kontakt z substancją, umyć dokładnie ręce wodą i mydłem i zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją, a następnie włożyć je do plastikowego worka;
- po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb (policji, straży pożarnej, wyspecjalizowanej jednostki zwalczania skażeń i zakażeń);
- w obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację;
- sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej, i przekazać ją policji;
- w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki (maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry);
- przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych na wypadek przeniknięcia środków biologicznych lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń (częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym

pochłanianiem substancji);

- oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Jak postępować w sytuacji, gdy przedszkole zostało skażone substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań:

- nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy;
- powiadomić administratora (Dyrektora, zastępcę Dyrektora, osobę upoważnioną);
- aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją (np. kocem);
- pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów;
- opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji, i nie wpuszczać do niego innych osób;
- ogłosić alarm i ewakuować do wnętrza szkoły/przedszkola wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie placówki;
- natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby (policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe), kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia;
- w placówce zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację, a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia, przygotowując się do ewentualnej kwarantanny;
- oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

SPOSÓB PROWADZENIA EWAKUACJI

- Natychmiast podejść do drzwi bez toreb i rzeczy osobistych.
- Ustawić dzieci jeden za drugim przed drzwiami.
- Otworzyć drzwi, wyjść z sali po ustąpieniu miejsca grupom nadchodzącym z prawej strony.
- Zająć swoje miejsca ewakuacyjne w wyznaczonym miejscu.
- Sprawdzić obecność dzieci.
- Zameldować liczbę dzieci Dyrektorowi.

SPOSÓB PROWADZENIA AZYLU

- Jeżeli nie ma szansy na ucieczkę, należy ukryć się, zamknąć drzwi na klucz (zabarykadować się).
- Wyciszyć i uspokoić dzieci.
- Wyciszyć telefon.
- Poinformować policję, wysyłając informację tekstową SMS o zaistniałej sytuacji.
- Zastonić okno, zgasić światło.
- Nie przemieszczać się.
- Być poniżej linii okien, zejść ze światła drzwi.
- Zejść z linii strzału, położyć się na podłodze.
- Jeżeli padną strzały, nie krzyczeć.

- Nie otwierać nikomu drzwi.
- W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podjąć walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia.

System sygnałów wewnętrznego alarmowania i ostrzegania o zagrożeniach

1. **Sygnal „EWAKUACJA”** – konieczność niezwłocznego opuszczania zagrożonego budynku w wyniku powstania zagrożenia spowodowanego pożarem, wybuchem oraz obecnością lub uwolnieniem się innych czynników niebezpiecznych.
 - sygnał dźwiękowy w sekwencji: jedna sekunda dźwięk i jedna sekunda przerwa, powtarzanie aż do czasu zakończenia ewakuacji z budynku

Niezwłocznie należy przeprowadzić ewakuację wszystkich osób przebywających w budynku do miejsc wyznaczonych zgodnie z posiadaną instrukcją bezpieczeństwa pożarowego budynku, opracowaną na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 Nr 109, poz. 719 z późn. zm.)

2. **Sygnal „AZYL”** – w sytuacji zagrożenia ze strony człowieka, wykazującego zachowania agresywne i niebezpieczne wobec otoczenia np. agresywny napastnik z bronią lub uzbrojony w innych przedmiot niebezpieczny
 - sygnał dźwiękowy w sekwencji: pięć sekund dźwięk i dwie sekundy przerwa, powtarzane przez trzydzieści sekund

Należy pozostać w pomieszczeniach zamknąć okna, drzwi na klucz od wewnątrz i zabarykadować drzwi przy użyciu dostępnych przedmiotów, np. mebli, a następnie nie podchodzić do drzwi i okien. Pozostać w tak przygotowanym pomieszczeniu, zachować ciszę (w tym wyciszyć telefony i inne urządzenia emitujące dźwięki, wyłączyć źródła światła i oczekiwać na odwołanie alarmu (ostrzeżenia).

3. **Sygnal „ODWOŁANIE”** – sygnał dźwiękowy ciągły trwający trzydzieści sekund. Przystaje obowiązywać każdy z powyższych alarmów (ostrzeżeń) i należy powrócić do przerwanych zajęć (czynności).
4. Do ogłoszenia sygnału należy użyć MEGAFONU DŹWIĘKOWEGO przenośnego.

XII. PROCEDURA AWARYJNA W RAZIE ZAGROŻENIA PODŁOŻENIEM ŁADUNKU WYBUCHOWEGO

Informacja o podłożeniu bomby

- 1) Jeżeli jest to informacja telefoniczna pracownik odbierający tę informację powinien:
 - a) słuchać uważnie, zapamiętać jak najwięcej,

- b) zapisywać (jeśli jest to może) te informacje
 - c) postarać się ustalić, czy dzwoniącym jest osoba dorosła
 - d) zwrócić uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyki mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle
 - e) nigdy nie odkładać pierwszy słuchawki
- 2) Osoba odbierająca telefon powinna starać się zatrzymać dzwoniącego przy telefonie tak długo, jak to możliwe i zawiadomić kogoś wstępnie umówionym sygnałem, aby można było zgłosić prośbę o wysłedzenie dzwoniącego.
 - 3) Druga osoba dzwoni w tym samym czasie pod numer „997”. Informuje operatora *”Imię i nazwisko, dzwonię z Przedszkola Miejskiego nr 18 w Toruniu. Właśnie mamy telefon na drugiej linii z groźbą podłożenia ładunku wybuchowego. Numer tej linii to 56 649 55 44 / 600 413 294. Proszę wysłedzić dzwoniącego.”*
 - 4) Podać wszystkie dodatkowe informacje, jakich potrzebować będzie operator. Należy to zrobić szybko.
- 5) W przypadku e-maili z informacją o podłożeniu ładunku wybuchowego – Dyrektor przedszkola ma obowiązek o tym fakcie niezwłocznie poinformować telefonicznie Dyżurnego Toruńskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego (tel. całodobowy: 56 611-93-10), przekazując Dyżurnemu następujące dane:**
- nazwę i adres przedszkola,
 - imię i nazwisko, stanowisko i numer telefonu komórkowego,
 - adres e-mail, z którego do przedszkola wpłynęła informacja o podłożeniu np. ładunku wybuchowego/chemicznego
 - czy została zarządzona ewakuacja osób z obiektu przedszkola (jeśli została zarządzona ewakuacja osób z obiektu to proszę podać także, ile osób zostało ewakuowanych i w jakie miejsce nastąpiła ewakuacja)
- 6) Następnie o fakcie otrzymania e-maila z informacją o podłożeniu np. ładunku wybuchowego/chemicznego Dyrektor przedszkola ma obowiązek niezwłocznie poinformować telefonicznie Dyrektora Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Torunia.
 - 7) O zakończeniu ewakuacji i powrocie osób do obiektu przedszkola należy niezwłocznie poinformować telefonicznie Dyżurnego Toruńskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz Dyrektora Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Torunia.
 - 8) Dyrektor powinien ocenić, czy należy ogłosić ewakuację zagrożonego budynku. Po podjęciu decyzji o ewakuacji:
 - a) Jeśli to możliwe, nie wszczynać formalnego alarmu, użyć telefonów osobistych w celu ewakuacji z zagrożonych pomieszczeń.
 - b) Jeśli zachodzi konieczność ewakuacji całego przedszkola, uruchomić alarm przeciwpożarowy.
 - 9) Dyrektor może też zdecydować o powiadomieniu straży pożarnej i policji, jeśli w jego opinii jest to uzasadnione oraz organ prowadzący przedszkole.
- 10) Do czasu przybycia policji akcją kieruje Dyrektor, który:**
- a) zarządza, aby użytkownicy pomieszczeń dokonali sprawdzenia, czy w pomieszczeniach znajdują się podejrzanе rzeczy, paczki, przedmioty, których wcześniej tam nie było;
 - b) czy widoczne są ślady przemieszczenia elementów wyposażenia pomieszczeń;
 - c) czy widoczne są zmiany w wyglądzie zewnętrznym przedmiotów;
 - d) czy emitowane są sygnały dźwiękowe (mechanizmów zegarowych) lub świecące elementy elektroniczne

- e) zarządza, aby pracownicy obsługi sprawdzili pomieszczenia ogólnodostępne: korytarze, hole, toalety oraz otoczenie zewnętrzne.
- 11) **Nie wolno dotykać przedmiotów, urządzeń, rzeczy, które budzą podejrzenie**, że mogą być ładunkami wybuchowymi. O ich umiejscowieniu powiadamia się policję, która podejmuje akcję.
- 12) Należy zachować spokój, nie dopuścić do przejawów paniki.

UWAGI

1. **W realizacji każdego z wyżej wymienionych punktów sporządza się notatkę, którą należy bezzwłocznie przekazać organowi prowadzącemu przedszkole.**
2. Powrócić do zajęć przedszkolnych po przeszukaniu budynku i uzyskaniu zapewnienia ze strony służb, że jest bezpieczny.
3. Nie nadawać zdarzeniu rozgłosu większego niż jest to konieczne.
4. **Jeśli otrzymano powiadomienie o groźbie podłożenia ładunku wybuchowego za pośrednictwem policji lub innej instytucji, postępować zgodnie z procedurą.**
5. **Osoba odbierająca telefon/groźbę, powinna jak najszybciej wypełnić raport o otrzymaniu groźby podłożenia ładunku wybuchowego (załącznik nr 1 do procedury).**
6. Jeżeli jest to wiadomość pisemna, pracownik po jej otrzymaniu powinien:
 - a) zabezpieczyć ją tak, aby nikt jej nie dotykał do chwili przekazania jej policji
 - b) poinformować Dyrektora przedszkola
 - c) zadzwonić pod jeden z poniższych numerów alarmowych (**podanych na początku w/w procedur**)
7. **Dyrektor Przedszkola lub osoba zastępująca Dyrektora informuje telefonicznie wszystkich pracowników przedszkola oraz wszystkich rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola o zaistniałym zagrożeniu.**
8. **Dyrektor:**
 - 1) powiadamia o zagrożeniu personel przedszkola, w sposób niewywołujący paniki
 - 2) zarządza przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją
 - 3) zabezpiecza ważne dokumenty, pieniądze
9. **W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu:**
 - 1) nikomu nie wolno go dotykać do czasu przyjazdu policji
 - 2) ograniczyć dostęp osobom postronnym
10. **W przypadku wykrycia/znalezienia bomby należy:**
 - a) nie dotykać podejrzanego przedmiotu
 - b) poinformować Dyrektora
 - c) zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych (**podanych na początku w/w procedur**)
 - d) zabezpieczyć w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym – głównie dzieciom
 - e) powiadomić o zagrożeniu personel przedszkola, w sposób niewywołujący paniki
 - f) zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją
 - g) zabezpieczyć ważne dokumenty.
11. **Po wybuchu bomby należy:**
 - a) ocenić sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnić się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch
 - b) zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych (**podanych na początku w/w procedur**)
 - c) udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym

- d) sprawdzić bezpieczeństwo dróg ewakuacyjnych, a następnie zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją
- e) w przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podjąć działania odpowiednie do sytuacji.

XIII. PROCEDURA AWARYJNA W PRZYPADKU EKSPLOZJI LUB ZAGROŻENIA EKSPLOZJĄ

1. Eksplozja

1) Osoba odpowiedzialna Dyrektor lub inna osoba zastępująca Dyrektora wydaje polecenie:

a) **KRYJ SIĘ** po zaobserwowaniu pierwszych oznak eksplozji

b) Jeśli eksplozja wystąpiła na terenie budynku, natychmiast po przejściu fali uderzeniowej i uruchamia akcję **EWAKUACYJNĄ**.

2) Osoba odpowiedzialna dyrektor lub inna osoba zastępująca Dyrektora powiadamia Komendę Straży Pożarnej.

3) Osoba odpowiedzialna Dyrektor lub inna osoba zastępująca Dyrektora Powiadamia Komendę Policji.

Pracownicy podają nazwiska brakujących dzieci Dyrektorowi przedszkola.

4) Dyrektor zgłasza nazwiska dzieci lub pracowników, których miejsca pobytu nie da się ustalić, Straży Pożarnej i Policji.

5) Przed uzyskaniem pozwolenia od Straży Pożarnej nie wolno zezwolić na powrót dzieci i pracowników do budynku przedszkola.

6) Po uzyskaniu pozwolenia od Straży Pożarnej należy uruchomić wszelkie dodatkowe działania niezbędne do usunięcia szkód lub ogłosić powrót do normalnych zajęć.

1. Zagrożenie eksplozją

1) **Osoba odpowiedzialna Dyrektor lub inna osoba zastępująca Dyrektora wydaje polecenie: OPUŚCIĆ BUDYNEK** - Uruchamia akcję ewakuacyjną

2) Osoba odpowiedzialna Dyrektor lub inna osoba zastępująca Dyrektora powiadamia Komendę Straży Pożarnej.

3) Osoba odpowiedzialna Dyrektor lub inna osoba zastępująca Dyrektora powiadamia Komendę Policji.

Pracownicy podają nazwiska brakujących dzieci Dyrektorowi przedszkola.

4) Dyrektor zgłasza nazwiska dzieci lub pracowników, których miejsca pobytu nie da się ustalić, Straży Pożarnej i Policji.

5) Przed uzyskaniem pozwolenia od Straży Pożarnej nie wolno zezwolić na powrót dzieci i pracowników do budynku przedszkola.

6) Po uzyskaniu pozwolenia od Straży Pożarnej należy uruchomić wszelkie dodatkowe działania niezbędne do usunięcia szkód lub ogłosić powrót do normalnych zajęć.

XIV. PROCEDURA AWARYJNA W PRZYPADKU SKAŻENIA CHEMICZNEGO/BIOLOGICZNEGO

1. Jeśli dojdzie do skażenia chemicznego/biologicznego, osobą odpowiedzialną jest Dyrektor lub inna osoba zastępująca Dyrektora, która powiadamia służby ratownicze próbując określić rodzaj środka.
2. Służby ratownicze (straż pożarna, policja) mogą zarządzić ewakuację przedszkola.
3. Jeśli to konieczne, Dyrektor wprowadza Procedurę Ewakuacji.
4. Każdy związek chemiczny, który może zagrozić dzieciom wewnątrz budynku z całą pewnością zagrozi im również na zewnątrz. Jeśli czas jest krytycznym czynnikiem, konieczna może się okazać ewakuacja. W takiej sytuacji kierunek ewakuacji powinien przecinać kierunek wiatru. Nigdy w takiej sytuacji nie przeprowadza się ewakuacji z wiatrem ani pod wiatr.
5. Dyrektor powiadamia Organ Prowadzący przedszkole.
6. Nauczyciele podają nazwiska brakujących dzieci Dyrektorowi przedszkola.
7. Dyrektor, zgłasza Straży Pożarnej i Policji nazwiska dzieci lub pracowników, których miejsca pobytu nie da się ustalić.
8. Dopóki zagrożenie nie minie i Straż Pożarna lub Policja nie ogłosi, że niebezpieczeństwo zostało zażegnane, nie wolno dzieciom ani pracownikom powrócić do budynku ani na teren przedszkola.
9. Po powrocie do przedszkola dokładnie należy wywietrzyć wszystkie pomieszczenia, otwierając wszystkie okna i drzwi.

Charakterystyka zagrożenia

Przedszkole, jak każde miejsce publiczne, może stać się miejscem rozpylenia niebezpiecznej substancji chemicznej lub biologicznej. Substancja taka może zostać uwolniona przypadkowo w trakcie zajęć, a także zostać rozpylona przez człowieka świadomie, z zamiarem skrzywdzenia jak największej liczby osób. Potencjalne rozpylenie takiego środka może spowodować liczne ofiary nie tylko na terenie przedszkola, ale także w jego otoczeniu.

Jak postępować w sytuacji, gdy przedszkole otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną rejonu wokół szkoły/przedszkola:

- zaalarmować wszystkich przebywających na terenie placówki, osoby przebywające na zewnątrz należy ewakuować do budynku placówki;
- natychmiast po ogłoszeniu alarmu należy powiadomić odpowiednie służby tj; policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe;
- w budynku należy zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację;
- w miarę możliwości należy zgromadzić podręczne środki ratownicze.
- przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń (częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji);
- powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku;
- do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, unikać przebywania w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych;

- oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Jak postępować w sytuacji, gdy przedszkole zostało skażone substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się:

- nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy;
- aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, należy przykryć ją (np. kocem);
- pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów;
- opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji, i nie wpuszczać do niego innych osób;
- powiadomić administratora (Dyrektora, zastępcę Dyrektora, osobę upoważnioną);
- zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie placówki i ewakuować je w rejon ewakuacji (rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od placówki, gdyż nie znamy kierunku wiatru, z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia, rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki, a nie otwarta przestrzeń);
- natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby, tj: policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe;
- jeśli miał miejsce kontakt z substancją, umyć dokładnie ręce wodą i mydłem i zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją, a następnie włożyć je do plastikowego worka;
- po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb (policji, straży pożarnej, wyspecjalizowanej jednostki zwalczania skażeń i zakażeń);
- w obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację;
- sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej, i przekazać ją policji;
- w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki (maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry);
- przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych na wypadek przeniknięcia środków biologicznych lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń (częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji);
- oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Jak postępować w sytuacji, gdy przedszkole zostało skażone substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań:

- nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy;
- powiadomić administratora (Dyrektora, zastępcę Dyrektora, osobę upoważnioną);

- aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją (np. kocem);
- pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów;
- opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzaną substancji, i nie wpuszczać do niego innych osób;
- ogłosić alarm i ewakuować do wnętrza szkoły/przedszkola wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie placówki;
- natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby (policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe), kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia;
- w placówce zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację, a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia, przygotowując się do ewentualnej kwarantanny;
- oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

SPOSÓB PROWADZENIA EWAKUACJI

- Natychmiast podejść do drzwi bez toreb i rzeczy osobistych.
- Ustawić dzieci jeden za drugim przed drzwiami.
- Otworzyć drzwi, wyjść z sali po ustąpieniu miejsca grupom nadchodzącym z prawej strony.
- Zająć swoje miejsca ewakuacyjne w wyznaczonym miejscu.
- Sprawdzić obecność dzieci.
- Zameldować liczbę dzieci Dyrektorowi.

SPOSÓB PROWADZENIA AZYLU

- Jeżeli nie ma szansy na ucieczkę, należy ukryć się, zamknąć drzwi na klucz (zabarykadować się).
- Wyciszyć i uspokoić dzieci.
- Wyciszyć telefon.
- Poinformować policję, wysyłając informację tekstową SMS o zaistniałej sytuacji.
- Zastłonić okno, zgasić światło.
- Nie przemieszczać się.
- Być poniżej linii okien, zejść ze światła drzwi.
- Zejść z linii strzału, położyć się na podłodze.
- Jeżeli padną strzały, nie krzyczeć.
- Nie otwierać nikomu drzwi.
- W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podjąć walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia.

XV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU OTRZYMANIA PRZESYŁKI NIEWIADOMEGO POCHODZENIA

1. W przypadku otrzymania jakiegokolwiek przesyłki niewiadomego pochodzenia lub budzącej podejrzenia z jakiegoś innego powodu:

- Brak nadawcy
- Brak adresu nadawcy
- Przesyłka pochodzi od nadawcy lub z miejsca, z którego nie spodziewamy się należy:
 - a) Nie otwierać tej przesyłki.
 - b) Umieścić tę przesyłkę w grubym worku plastikowym, szczelnie zamknąć.
 - c) Worek ten należy umieścić w drugim grubym plastikowym worku, szczelnie należy zamknąć, zakleić taśmą klejącą.
 - d) Paczki nie należy przemieszczać. Pozostawić na miejscu.
 - e) Powiadomić posterunek policji (nr tel. 997, komórka 112) lub Straż Pożarną (nr tel. 998)Służby te podejmą wszystkie niezbędne kroki w celu bezpiecznego przejęcia przesyłki.

1. W przypadku, gdy podejrzana przesyłka została otwarta i zawiera jakąkolwiek podejrzaną zawartość w formie stałej lub płynnej, należy:

- a) Możliwie nie naruszać tej zawartości: nie rozsypywać, nie przenosić,
- b) Nie dotykać, nie wąchać, nie powodować ruchu powietrza w pomieszczeniu (zamknąć okna).
- c) Umieścić całą zawartość w worku plastikowym, zamknąć go i zakleić taśmą.
- d) Dokładnie umyć ręce.
- e) Zaklejony worek umieścić w drugim worku, zamknąć go i zakleić.
- f) Ponownie dokładnie umyć ręce.
- g) W przypadku braku odpowiednich opakowań należy unikać poruszania i przemieszczania przesyłki.
- h) Bezwzględnie powiadomić posterunek policji (nr tel. 997, komórka 112) lub straż pożarną (nr tel. 998) i stosować się do ich wskazówek.

XVI. PROCEDURA AWARYJNA W PRZYPADKU NIEBEZPIECZNEJ SYTUACJI W BEZPOŚREDNIM SĄSIEDZTWIE PRZEDSZKOLA

1. Jeśli pracownik przedszkola zauważy niebezpieczną sytuację w bezpośrednim sąsiedztwie przedszkola powiadamia Dyrektora przedszkola lub osobę zastępującą Dyrektora.
2. Jeśli Dyrektora nie ma w placówce osobą zastępującą go lub pracownik gospodarczy dzwoni do Dyrektora, a następnie dzwoni na telefony alarmowe na numer 997 lub 112, i powiadamia policję o zaistniałej sytuacji i prosi o wsparcie.
3. Po otrzymaniu ostrzeżenia, pracownicy zamykają i zabezpieczają wszystkie drzwi zewnętrzne oraz okna.
4. Nauczyciele zamykają drzwi do sal dziecięcych.

5. Nauczyciel nadzoruje sytuację w grupie.
6. W salach, które są wyposażone w rolety należy je zaciągnąć.
7. Należy podjąć wszelkie działania, mające na celu uchronienie dzieci i pracowników przed zranieniem odłamkami szkła, gdyby doszło do wybicia okien.
8. W obliczu zagrożenia wszystkie dzieci znajdujące się na zewnątrz budynku powinny powrócić do sal.
9. Dyrektor lub osoba wyznaczona przez niego prowadzi dokładny zapis zdarzeń, rozmów i podjętych działań wraz z czasem ich wystąpienia.
10. Pracownicy obsługi przygotowują apteczki pierwszej pomocy.
11. Dyrektor współpracuje ze służbami porządkowymi w celu wyeliminowania zagrożenia.
12. Po zniwelowaniu niebezpiecznej sytuacji Dyrektor wydaje polecenie powrotu do normalnych zajęć.

18.02.2021 r.

Raport z odebrania groźby o podłożeniu ładunku wybuchowego

Przedszkole:

Data Godzina odebrania telefonu

Telefon odebrany przez:

Na numer telefonu:

Kiedy nastąpi wybuch?

Gdzie jest bomba?

Co powoduje wybuch?

Jaka to bomba?

Dlaczego to robisz?

Kim jesteś?

Jak można się z tobą skontaktować?

Zapisz dokładny tekst groźby

.....
.....
.....

Głos w telefonie: Mężczyzna () Kobieta () Dziecko ()

Odurzony/pijany () Akcent () Wada wymowy ()

Inne ().....

Odgłosy w tle: Muzyka () Rozmowa () Dzieci ()

Maszyny () Samolot () Klawiatura () ulica ()

Inne ().....

Uwagi:

Sporządzone przez:Data:

Załącznik Nr 2

Oświadczenie o zapoznaniu się z Procedurą Bezpieczeństwa Dzieci Przedszkola Miejskiego nr 18 w Toruniu z dnia 18 lutego 2021 r.

.....
(imię i nazwisko)

.....
(miejsowość i data)

Oświadczenie

Niniejszym oświadczam, że zapoznałam/zapoznałem i przyjmuję do stosowania Procedurę Bezpieczeństwa Dzieci Przedszkola Miejskiego nr 18 w Toruniu z dnia 18 lutego 2021 r.

.....
(podpis pracownika)